

eul_wid: tyc-bk

Ζώσιμος ὁ Πανοπολίτης · Zosimus of Panopolis

On the Scale of Blondness

Περὶ σταθμοῦ ξανθώσεως

Period: Ὀψιμαρχία Late Antique
Dialect: Κοινή τεχνική Technical Koine
Domain: Ἐπιστήμη Science
Format: Πραγματεία Treatise

- 2.182 ΠΕΡΙ ΣΤΑΘΜΟΥ ΞΑΝΘΩΣΕΩΣ Διατί ὁ Ἀγαθοδαίμων ἐμνημόνευσεν; οὐχ ἵνα σταθμὸν διδάξῃ, ἀλλ' ἵνα κρόκου καὶ ἐλυδρίου τὸ διπλάσιον τῶν ἄλλων ποῶν βάλλῃ· αὐταὶ γάρ εἰσι βαπτικώτεραι· τὸν γὰρ σταθμὸν κατὰ ἀνάλογον τοῦ λευκοῦ θείου ποιεῖ· ἕκ τε θείων καὶ ὑδάτων καὶ ποῶν ὕδωρ θεῖον, ὃ καλεῖται παρ' αὐτοῖς ὕδωρ ἄθικτον. Ἐκ τούτου ποτίζουσιν ἐψοῦντες τὸ λευκὸν σύνθεμα καὶ ξανθοῦται. Καὶ ὅπτα ὡς ἤκουσας πρότερον, ἀρπάζων πάλιν ἕως οὗ ξανθωθῇ. Ὁμοίως δέ ἐστιν τοῦτο σταθμὸς καὶ ξάνθωσις. Οὗτος ὁ περὶ σταθμῶν καθὼς προεῖπεν ὁ λόγος. Δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι ἐν τῷ ἐπιχειρεῖν τὸ πρᾶγμα πολλὰ αἴτια συμβαίνει· τὰ μὲν ὀφθαλμοφανῶς, τὰ δὲ οὐ. Ἔστι δὲ τὰ πρῶτα πλυνόμενα ἢ μιγνύμενα, μολυβδόχαλκος, καὶ τὰ ὅμοια, πυρίτης καὶ τὰ ὅμοια. Δεῖ δὲ καὶ τὸν πυρίτην καὶ τὸν ἀνδροδάμαντα, μὴ ὄξει.
- 2.183 πρῶτον οἰκονομεῖσθαι, καθὼς ἔχουσιν αἱ γραφαὶ, ἵνα μὴ τὸ χαλκῶδες αὐτοῦ ἰωθῇ, τὰ δὲ ὕστερον συμμισγόμενα κινναβάρεϊ, καὶ τὰ ὅμοια· ἢ ἐγχωρεῖ καὶ ἐν ἡλίῳ, καὶ τὰ ὅμοια. Μαρία γὰρ πρὸ πάντων μολυβδόχαλκον καὶ τὰς ποιήσεις· ἢ γὰρ καῦσις ἦν πάντες οἱ ἀρχαῖοι κηρύττουσιν, Μαρία πρώτη φησὶν· «Ὁ χαλκὸς καεὶς θείῳ καὶ ἀνακαμφθεὶς νιτρελαίῳ καὶ ἐκτιναχθεὶς, καὶ πολλάκις τὰ αὐτὰ παθῶν, χρυσὸς κρεῖττον ἀσκίαστος γίνεται.» Καὶ τοῦτο ὁ θεὸς εἶπεν· «Ἴστε πάντες ἀπὸ τῆς πείρας ὅτι καύσαντες τὸν χαλκὸν θείῳ οὐδὲν ἐποίησατε· ἐπὶ δὲ καύσῃ τοῦτο τὸ θεῖον, τότε οὐ μόνον ἀσκίαστον ποιεῖ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τὸν χρυσὸν βαδίζοντα.» Ἐνθεν καὶ Μαρία ἐν τοῖς ὑποκάτω τοῦ ζωδίου καὶ δευτέρου αὐτὸ ἐβόα, καὶ φησιν· «Καὶ τοῦτό μοι ὁ θεὸς ἐχαρίσατο· ὅτι χαλκὸς πρῶτον καίεται θείῳ, εἴτα σῶμα τῆς μαγνησίας καὶ ἐκφυσᾷτε ἕως ἐκφύγωσιν ἀπ' αὐτοῦ μετὰ τῆς σκιᾶς τὰ θειώδη. Καὶ γίνεται χαλκὸς ἀσκίαστος. Οὕτως οὖν πάντες καίουσιν. Ἡ Μωσέως μάζα· «Οὕτως καίεται θείῳ, καὶ ἀλλὶ καὶ στυπτηρία, θείῳ λευκῷ λέγω. Οὕτως καὶ Χίμης εἰς πολλοὺς τόπους καίει μάλιστα τὴν δι' ἐλυδρίου. Οὕτως καὶ Πηβίχιος· «Καὶ ἡ ἐν δαφνίνοις ξύλοις». Περὶ φραστικῶς τῷ λευκῷ θείῳ ἀπὸ τῶν φύλλων δάφνης αἰνίττεται. Οὗτος ὁ περὶ σταθμῶν λόγος. Τοῦτο οὖν ἄνω καὶ κάτω Μαρία εἰς μυρίας τάξεις ἔλεγεν. «Τὸν ἡμέτερον χαλκὸν καῦσον τῷ θείῳ, καὶ ἐκτιναχθεὶς, ἔσται ἀσκίαστος.» Οὐ γὰρ μόνον οἶδεν καίειν τῷ λευκῷ αὐτῷ θείῳ, ἀλλὰ.
- 2.183 καὶ λευκαίνειν καὶ ἄσκιον ποιεῖν. Ἐν τούτῳ Δημόκριτος καίει, καὶ λευκαίνει καὶ ἄσκιον ποιεῖ. Πάλιν τὸ ξανθὸν θεῖον οὐ μόνον καίουσιν, ἀλλὰ καὶ ἀσκιαστοῦσιν καὶ ξανθοῦσιν. Τοῦτο ὁ Δημόκριτος λέγει· «Τὴν γὰρ αὐτὴν ἐνέργειαν ἔχει ὁ κρόκος τῇ νεφέλῃ, ὡς ἡ κασία τῷ κινναμώμῳ.» Καὶ ἐν τῇ μάζᾳ Μοῦσέως ἐπὶ τέλει ὁμοίως κεῖται· «Πότιζε ὕδατι θείου ἀθίκτου,

καὶ ἔσται ξανθὸν, ἀσκίαστον». Δηλονότι καεῖς. Αὕτη οὖν καῦσις, αὕτη λεύκωσις ἢ ξάνθωσις, αὕτη ἐν τοῖς δυσὶν ἀσκίαστος· Οὕτως καίονται καὶ ἐκτινάσσονται τὸν χαλκὸν, χρυσῷ ἴσον, ἀσκίαστον ποιήσετε, καὶ πρὸς δίπλωσιν ἀργύρου καὶ χρυσοῦ ἔτοιμον. Οὐδεὶς δὲ <πλήν> τὴν πᾶσαν ὁδὸν ἐπιστάμενος δίπλωσιν κατεργάζεται· ἐπεὶ ὁμοῖος τῷ τὰς σταφυλὰς ὄμφακας ὄντας ἔτι τρύγοντι. Τινὲς τῷ παντὶ ὀστράκῳ ἐν ὑαλοῖς κύβοις ἐψοῦσιν καὶ ὀπτῶσιν ἐπὶ τῆς κηροτακίδος· καὶ ταῦτα καλοῦσιν ληκύθια. Ὁ Ἀγαθοδαίμων ἐν ταῖς λειώσεσιν ἰσχυρῶς καὶ ἱατρικῶς κολλούρια ἀγωγῇ εἶπεν λειοῦσθαι. Αὕτη οὖν ἐστὶν καῦσις σωμάτων· οὗτος ὁ περὶ σταθμῶν λόγος· αὕτη καλεῖται καῦσις, λεύκωσις. Ἡ δὲ τοῦ θεοῦ αὕτη καλεῖται λεύκωσις καὶ ἀσκίαστος· ἢ λεύκωσις αὕτη καλεῖται ἴωσις, καὶ ἐξίωσις καὶ λεύκωσις. Πάλιν δὲ καὶ εἰς δεύτερον καλεῖται λεύκωσις ξάνθωσις, καὶ ἀσκίαστος ξάνθωσις, καὶ ἴωσις, ξάνθωσις. Καὶ ὁ προφήτης Χίμης χορεύων, μετὰ ἐξεπιβολὰς ἔλεγεν· δεῖς [ἔλεγεν] αὐτὸν ἄσκιον ξανθόν. Ἐξῆς δέ σοι ὁ περὶ θεοῦ ὕδατος καὶ ἰώσεως ἥτοι σήψεως λαληθήσεται τρόπος.